

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **N. T. N.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2015, č. j. 3 A 31/2015 – 20,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 10. 4. 2015, č. j. 3 A 31/2015 - 20, odmítl žalobu proti rozhodnutí ze dne 11. 2. 2015, č. j. 301094/2015-KKM, jímž žalovaný nevyhověl žádosti žalobkyně o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza. V odůvodnění napadeného rozsudku soud uvedl, že žaloba proti rozhodnutí o neudělení víza je podle § 171 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nepřípustná. Nesouhlasil proto se žalobkyní, že vyluka soudního přezkumu se nevztahuje na situace, kdy je rozhodováno o základních právech a svobodách cizince. Takový výklad zákona by podle soudu šel nad jeho rámec. V této souvislosti Městský soud v Praze odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č. j. 7 As 80/2013 - 34, podle nichž je soudní vyluka přezkumu rozhodnutí o neudělení víza ústavně konformní.

Proti výše uvedenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost. V ní uvedla, že při rozhodování o její žádost o udělení víza bylo rozhodováno i o jejím právu na osobní přítomnost na veřejném soudním jednání, konaném dne 14. 1. 2015,

v řízení vedeném pod sp. zn. 44 Co 412/2013 u Krajského soudu v Brně, přičemž jí bylo v rozporu s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod toto právo upřeno. Podle stěžovatelky měl soud vyluku přezkumu vyložit ústavně konformním způsobem a připustit v její věci soudní přezkum, neboť právo podat žalobu jí vyplývá přímo z článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Dále zdůraznila, že Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 7. 2009, č. 810/2009 (dále jen „Vízový kodex“) výslovně zaručuje právo na odvolání, které jí však žalovaný upřel, neboť se jím věcně vůbec nezabýval. Podle stěžovatelky měl žalovaný již při jejím prvním podání ze dne 15. 1. 2015 vydat rozhodnutí ve smyslu § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdější předpisů. Namísto toho však provedl řízení ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců, které stěžovatelce nezaručuje dostatečnou ochranu jejích práv, neboť v tomto řízení žalovaný toliko posoudil podkladové materiály pro vydání rozhodnutí, aniž by se zabýval zákonností původního řízení a rozhodnutí, které vydal prvostupňový orgán. Proto stěžovatelka zdůraznila, že se žalovaný měl věcně zabývat jejím odvoláním ze dne 11. 3. 2015. Prvostupňový orgán ji poučil o možnosti podat odvolání, avšak její podání ze dne 15. 1. 2015 jako odvolání neposoudil. Stěžovatelka uvedla, že v důsledku nesprávného poučení podala ve lhůtě 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí ve smyslu § 83 odst. 2 správního řádu nové podání, které měl žalovaný posoudit jako odvolání. Nicméně na podání ze dne 11. 3. 2015 žalovaný reagoval přípisem ze dne 31. 3. 2015, v němž uvedl, že stěžovatelka vyčerpala opravné prostředky a její podání považuje za bezpředmětné. Podle stěžovatelky tímto postupem žalovaný porušil zákon. Vzhledem k výše uvedenému stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti souhlasil se závěry napadeného usnesení a v této souvislosti upozornil, že judikatura, z níž Městský soud v Praze vycházel, byla aplikována zcela správně. Dále žalovaný uvedl, že je na vůli členských států, jaký typ opravného řízení pro přezkum rozhodnutí o neudělení víza zvolí, a že řízení ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců plně zaručuje ochranu práv žadatelů o vízum. V této souvislosti rovněž namítl, že na udělení víza není právní nárok. Žalovaný navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnost zamítl.

V replice k vyjádření žalovaného pak stěžovatelka uvedla, že čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod zaručuje přezkum rozhodnutí, jímž se zasáhlo do jejího práva na osobní přítomnost na soudním jednání. Dále stěžovatelka zdůraznila, že žádala o udělení víza, aby se mohla zúčastnit soudního jednání ve věci její žaloby proti České republice o náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené jí usmrcením jejího syna policisty. Jelikož je však protistranou jejího sporu Česká republika a stát je zároveň subjektem, který rozhodl o neudělení víza, pak se dostala do nerovného postavení, jelikož protistrana jejího sporu zároveň rozhodla o její účasti na soudním jednání. Proto je nutné, aby takové rozhodnutí přezkoumal nezávislý soud. Stěžovatelka zpochybnila i konkrétní důvody, jež správní orgán vedly k zamítnutí žádosti o vízum, a to zejména, že nemá dostatek finančních prostředků na dobu pobytu a že informace předložené za prokázáním účelu a podmínek pobytu nebyly spolehlivé, respektive, že nebylo možné prokázat úmysl stěžovatelky opustit území členských států před skončením platnosti víza. Tyto důvody shledala jako toliko zástupné a účelové s cílem zamezit jí v účasti na soudním jednání. Stěžovatelka dále uvedla, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť dostatečně nevypovídá její námitky vztahující se k přípustnosti žaloby. Rovněž namítl, že vyjádření žalovaného není zcela srozumitelné, neboť žalovaný nejprve uvádí, že z vízového kodexu vyplývá právo na odvolání, přičemž následně tvrdí, že členské státy mají možnost zvolit opravné prostředky proti rozhodnutí o neudělení víza. Podle stěžovatelky žalovaný nevhodně mísí pojmy odvolání a opravný prostředek a zpochybnila rovněž jeho závěr, že pokud by byl záměr členských

pokračování

států zakotvit soudní přezkum rozhodnutí o neudělení víza, pak by tuto informaci vízový kodex obsahoval.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2015, č. j. 3 A 31/2015 - 20, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatelka podala z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. „*[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*“

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců „*[z] přezkoumání soudem jsou vyloučena rozhodnutí o neudělení víza; to neplatí, jde-li o neudělení víza rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie.*“

Nejvyšší správní soud nepřijal argumentaci stěžovatelky, že by z přezkoumávání soudem byla vyloučena rozhodnutí, jimiž správní orgán zasáhl do jejich základních práv. Vyloučení soudního přezkumu není v rozporu s Listinou základních práv a svobod, jak bylo opakovaně vysloveno v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008 - 45, publ. pod č. 1955/2009 Sb. NSS, dostupné na: www.nssoud.cz), tak v judikatuře Ústavního soudu (např. náleze ze dne 24. 4. 2012, Pl. ÚS 23/11). V tomto nálezu Ústavní soud uvedl, že „*...ochrana veřejných subjektivních práv se uskutečňuje za podmínek stanovených zákony, přičemž však platí, že některým veřejným subjektivním právům soudní ochrana poskytnuta není; jak soudní řád správní formou kompetenčních vyluk (§ 70 s. ř. s.), tak i zvláštní zákony identifikují "některé úkony správního orgánu", jež jsou z přezkumu ve správním soudnictví vyloučeny, a tak tomu je i v případě správního rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o neudělení víza (§ 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců). Podle čl. 36 odst. 2 Listiny nesmí sice být z pravomoci soudu vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny, avšak o takové právo v dané věci nejde.*“ Proto Nejvyšší správní soud v dané věci neshledává, že by Městský soud v Praze posoudil žalobu v rozporu se zákony a ústavním pořádkem České republiky. Vyloučení soudního přezkumu v případě neudělení víza nelze považovat ani za rozporné s mezinárodním právem. Neexistuje totiž žádná norma mezinárodního práva, která by takový přezkum zaručovala. K právu na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se v souvislosti s projednávanou problematikou již Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008 - 45, publ. pod č. 1955/2009 Sb. NSS, tak, že „*[v]stup, pobyt a vyhošťování cizinců však tomuto ustanovení Úmluvy nepodléhá, neboť rozhodnutí týkající se těchto otázek nezahrnují rozhodnutí o občanských právech ani neznamenají trestní obvinění, což Evropský soud pro lidská práva uvedl poprvé ve věci Maaouia proti Francii (rozsudek velkého senátu ze dne 5. 10. 2000, č. 39652/98), na který dále ve své judikatuře konstantně odkazuje.*“ Právní otázku přípustnosti žaloby proti rozhodnutí o neudělení víza posoudil Městský soud v Praze správně. Jelikož je ze zákona vyloučeno již přezkoumání samotného rozhodnutí o neudělení víza, z povahy věci pak vyplývá, že správní soudy nejsou oprávněny přezkoumávat ani průběh samotného řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo. Z tohoto důvodu se zdejší soud nemohl zabývat ani tím, zda v důsledku vydání žalobou napadeného rozhodnutí bylo porušeno právo stěžovatelky na osobní přítomnost u soudního jednání.

Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl kasační stížnost stěžovatelky jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu